

מאורות אל העבר

ג | May 1945

עד היהודי האחרון (צעדת המוות מאושוויץ)

רעמי התותחים של הצבא הרוסי המתקדם נשמעו כבר מרחוק, אולם, למרצחים הנאציים לא הייתה שום כוונה לאפשר לאחרוני האסירים שנתרו באושוויץ להשתחרר. בג' בשבט תש"ה (17.1.1945) הורו הגרמנים לקרוב לשישים אלף אסירים לצעוד עשרות קילומטרים בשלג ובקור אל תחנת רכבת סמוכה. אסירים מעטים ניצלו את המהומה כדי להימלט, אולם רובם היו תשושים מדי מלגלות התנגדות. בתחנה הועלו האסירים על קרונות משא שפיזרו אותם במחנות הריכוז שעדיין נותרו בשליטת הגרמנים. לפחות שליש מהצועדים מתו במהלך הדרך כתוצאה מחולשה, מהקור וממחלות, או שנרצחו בידי השומרים הגרמניים. שיטת "צעדות המוות" חזרה על עצמה בכל מחנות הריכוז שאותם ביקשו הגרמנים לרוקן לפני תבוסתם. רבבות רבות של אסירים יהודיים נרצחו במהלך רגע לפני השחרור. רבים מאלו שהגיעו בסוף המסע הקשה למחנות במערב גרמניה, לא הצליחו להחזיק מעמד ונפטרו עוד לפני שהגיע הצבא האמריקאי המשחרר. באושוויץ עצמה נותרו קרוב לאלפיים אסירים חולים. הנאצים העריכו שהם ימותו בכל מקרה בקרוב, ואין טעם להתאמץ ולהוציאם. שבוע לאחר מכן, אותם אסירים קיבלו את פני הצבא האדום הגואל.

